

Informacja dla ogniw

Związek Nauczycielstwa Polskiego

Bieżąca działalność związkowa

czerwiec 2025 rok

- I. Informacja dotycząca założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.
- II. Informacja dotycząca rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

Koleżanki i Koledzy,

na dzień 6 czerwca 2025 r. Minister Barbara Nowacka zwołała trzecie posiedzenie Zespołu ds. pragmatyki zawodowej nauczycieli. Podczas spotkania planowane jest omówienie konsekwencji uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2025 r. (III PZP 3/24), w której Sąd orzekł, że praca wykonywana przez nauczyciela powyżej normy czasu pracy z art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela jest pracą w godzinach nadliczbowych w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Mnistrza planuje powołanie nowej grupy roboczej w ramach Zespołu ds. pragmatyki zawodowej nauczycieli, która miałaby zająć się opracowaniem regulacji systemowych uwzględniających tezy dotyczące relacji pragmatyki zawodu nauczyciela z Kodeksem pracy, wykazane w uzasadnieniu do ww. uchwały.

Przypominamy, że sprawę od trzynastu lat prowadził prawnik ZNP reprezentujący nauczycielkę z Oddziału ZNP w Gryficach.

ZNP stoi na stanowisku, że należy wprost implementować orzeczenie Sądu Najwyższego, natomiast powołanie kolejnej grupy roboczej spowoduje tylko opóźnienie w stosowaniu prawa. Tym bardziej, że półtora roku temu w naszych propozycjach uregulowań przekazaliśmy ME rozwiązania dotyczące w szczególności wycieczek szkolnych i były one dokładnie takie jak w uchwale orzekł Sąd Najwyższy.

Podczas posiedzenia Zespołu planowane jest również omówienie wyników konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela i niektórych innych ustaw, przed rozpoczęciem kolejnego etapu prac legislacyjnych.

Zwróciliśmy się do Ministra o przesłanie nam tych wyników konsultacji przed posiedzeniem, tak abyśmy mogli podczas posiedzenia odnieść się do nich merytorycznie.

Zdaniem ZNP projekt ustawy o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela i niektórych innych ustaw już od dawna powinien być procedowany w Parlamencie, bowiem data wejścia w życie większości przepisów tam zawartych to 1 września 2025 r., a więc czasu pozostało bardzo niewiele. Będziemy chcieli poznać harmonogram dalszych prac legislacyjnych.

I. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

Numer projektu: UD222

Rodzaj dokumentu: Projekty ustaw Planowany termin przyjęcia projektu przez RM: II kwartał 2025 r.

Istota rozwiązań planowanych w projekcie, w tym proponowane środki realizacji:

Projekt ustawy przewiduje:

- 1.** Dodanie w art. 4 ustawy – Prawo oświatowe pkt 20a wprowadzającego definicję pojęcia „**społeczność szkolna**” Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem, w skład społeczności szkolnej będą wchodzić: nauczyciele, rodzice i uczniowie;
- 2.** Wprowadzenie w ustawie – Prawo oświatowe nowego rozdziału 2a pt. „Prawa, wolności i obowiązki uczniowskie oraz organy ochrony praw i wolności uczniowskich”. W skład tego rozdziału wejdą zmiany opisane w pkt 3–6 i 11 tej części dokumentu, tj. zmiany w zakresie **katalogów praw i obowiązków uczniowskich, kar dla uczniów oraz systemu organów ochrony praw uczniowskich**. Projektodawca jednocześnie wskazuje, że rozdział ten obejmie swoim podmiotowym zakresem zastosowania zarówno publiczne, jak i niepubliczne szkoły (podstawowe, ponadpodstawowe, artystyczne) i placówki oświatowe, o których mowa w art. 2 pkt 3, 4 i 6-8 ustawy Prawo oświatowe;
- 3. Przeniesienie katalogu praw uczniowskich na poziom ustawowy.** Dotychczas określone one bowiem były w statutach szkół oraz, jedynie częściowo, np. w art. 85 ust. 5 ustawy – Prawo oświatowe. Katalog praw uczniowskich zawarty w dodawanym rozdziale 2 ustawy – Prawo oświatowe zbiera je w jedno miejsce i stanowi katalog otwarty oraz oparty o normę semiimperatywną, co ma zapewnić ogólnopolski standard

w zakresie praw i wolności uczniowskich.

Z tego względu zmianie ulegną przede wszystkim art. 85 ust. 5 oraz art. 98 ust. 1 pkt 17 ustawy – Prawo oświatowe, a we wprowadzanym rozdziale 2a ustawy – Prawo oświatowe katalog praw i wolności uczniowskich będzie stanowił art. 42a. Jednym z ustępów tego artykułu będą uczniowskie prawa, a drugim uczniowskie wolności..

To, co ważne, to to, że powyższe katalogi są oparte na normie semiimperatywnej, tj. na byciu swoistym ogólnokrajowym minimum. **Szkoły i placówki oświatowe będą jednak mogły te katalogi poszerzyć.**

Propozycja katalogu praw uczniowskich zawarta jest w założeniach do zmiany ustawy.

4. Stworzenie ustawowego i zamkniętego katalogu obowiązków uczniowskich. Dotychczas uczniowskie obowiązki były regulowane przez statut szkoły lub placówki, z częściowym ich wyliczeniem w art. 99 ustawy – Prawo oświatowe. Projektodawca przewiduje dodanie nowego art. 42b do ustawy – Prawo oświatowe, który będzie zawierał zamknięty katalog uczniowskich obowiązków.

W związku z opisywaną zmianą znowelizowana zostanie treść przede wszystkim art. 98 ust. 1 pkt 17 ustawy – Prawo oświatowe, a art. 99 ustawy – Prawo oświatowe zostanie uchylony.

Propozycja katalogu obowiązków uczniowskich zawarta jest w założeniach do zmiany ustawy.

5. Wprowadzenie w ustawie katalogu kar dla uczniów oraz procedury ich wymierzania.

Wnioskodawca zauważył, że swoboda wśród szkół i placówek w zakresie katalogu kar dla uczniów powodowała, że w części szkół niektóre kary naruszały istotę np. prawa do nauki (poprzez np. nakazanie opuszczenia sali lekcyjnej). Zmiana ta, inspirując się regulacjami dotyczącymi katalogu kar dla studentów uczelni, ma na celu ujednolicić katalog kar w szkołach i placówkach oświatowych oraz uczynić go nienaruszającym istoty ludzkich praw i wolności.

Propozycja katalogu kar dla uczniów oraz procedury ich wymierzania zawarte są w założeniach do zmiany ustawy.

6. Powołanie systemu organów ochrony praw uczniowskich.

1) **Krajowego Rzecznika Praw Uczniowskich**, który będzie powoływany na 4-letnią kadencję (z możliwością pełnienia tej funkcji przez dwie kadencje) i odwoływany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania spośród osób wyłonionych w drodze otwartego i konkurencyjnego naboru. Krajowy Rzecznik Praw Uczniowskich będzie odrębnym jednoosobowym organem państwowym obsługiwany przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;

2) **16 Wojewódzkich Rzeczników Praw Uczniowskich** powoływanych przez Krajowego Rzecznika Praw Uczniowskich na wniosek właściwego terytorialnie kuratora oświaty. Na stanowisko Wojewódzkiego Rzecznika Praw Uczniowskich będzie mogła zostać powołana osoba spełniająca wymagania do bycia zatrudnioną w kuratorium oświaty na stanowisku wizytatora. Wojewódzki Rzecznik Praw Uczniowskich będzie obsługiwany przez kuratorium oświaty;

3) **Samorządowych (Gminnych i Powiatowych) Rzeczników Praw Uczniowskich**, których powołać będą mogły organy stanowiące gmin i powiatów (miast na prawach powiatu). Szczegóły m.in. w zakresie wymagań, trybu powołania i odwołania czy obsługującego urzędu albo jednostki organizacyjnej określi uchwała organu stanowiącego gminy lub powiatu. Będzie to jedyny organ ochrony praw uczniowskich, którego powołanie będzie fakultatywne;

4) **Szkolnych Rzeczników Praw Uczniowskich**, którzy będą wybierani przez radę szkoły lub placówki spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole lub placówce oświatowej w wymiarze co najmniej połowy wymiaru zajęć (z możliwością powołania jednego Szkolnego Rzecznika dla wszystkich szkół zespolonych w jednym zespole szkół). Statut szkoły lub placówki będzie mógł też przewidywać wybór co najmniej jednego ucznia wspomagającego działalność Szkolnego Rzecznika Praw Uczniowskich.

Projekt przewiduje ponadto fakultatywną kompetencję dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia przyznającego osobom pełniącym tę funkcję dodatek funkcyjny.

7. Obligatoryjne powoływanie rad szkół lub placówek.

Wnioskodawca ma zamiar wzmocnić społeczną funkcję szkoły lub placówki poprzez wprowadzenie obowiązku (z wyjątkami dla szkół lub placówek, w których ze względu na specyfikę organizacji pracy nie ma możliwości wyłonienia stałej reprezentacji rodziców lub uczniów, jak np. szkoły przyszpitalne) powoływania w niej rady szkoły lub placówki, o której mowa w art. 80–82 ustawy – Prawo oświatowe. Ma to zapewnić większe uspołecznienie systemu oświaty, ponieważ kompetencje m.in. uchwalania statutu szkoły lub placówki, opiniowania planu pracy szkoły lub placówki czy wybierania Szkolnego Rzecznika Praw Uczniowskich zostaną przekazane gremium składającemu się w równej liczbie z nauczycieli, rodziców i uczniów. W mocy pozostanie jednak art. 82 ustawy – Prawo oświatowe wyłączający ten obowiązek wobec szkół i placówek oświatowych, gdzie nie ma możliwości wyłonienia stałej reprezentacji uczniów lub rodziców (np. szkoły przyszpitalne).

Wejście w życie tej zmiany wymaga nowelizacji art. 80–82 ustawy – Prawo oświatowe;

8. Zmiany w przepisach o samorządzie uczniowskim, tj. w art. 85 ustawy – Prawo oświatowe. Ich wprowadzanie jest konsekwencją powyżej opisanych zmian. Między innymi bowiem w związku z przenoszeniem na poziom ustawy (projektowany art. 42a ustawy – Prawo oświatowe) katalogu praw i wolności uczniowskich niezbędne staje się **uchylenie katalogu „podstawowych praw uczniowskich” zawartego w art. 85 ust. 5 ustawy – Prawo oświatowe**. Tak samo nowelizacji ulegną ustępy art. 85 ustawy – Prawo oświatowe w zakresie trybu powoływania nauczyciela na stanowisko opiekuna samorządu uczniowskiego;

9. Zmiany w przepisach dot. oceniania w odniesieniu do uczniów pełnoletnich.

Wnioskodawca dostrzega potrzebę uporządkowania sytuacji prawnej uczniów pełnoletnich w szkole lub placówce. Znakomita większość sporów pomiędzy uczniami pełnoletnimi a szkołami lub placówkami, w których się uczą, dotyczy z kolei zagadnienia udostępniania ich ocen czy sporządzonych prac ich rodzicom, mimo wygaśnięcia już władzy rodzicielskiej, z uwagi na aktualną treść art. 44e ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Dlatego właśnie wnioskodawca przewiduje nowelizację treści niektórych ustępów: art. 44b, art. 44e, art. 44g, art. 44l, art. 44n, art. 44zd, art. 44zda, art. 44zf, art. 44zib oraz art. 44zla ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty – dostosowując je do tego, że uczniom pełnoletnim przysługuje pełna zdolność do czynności prawnych, a władza rodzicielska nad nimi już wygasła. **Co do zasady jednak rodzicom uczniów pełnoletnich pozostawiony zostanie dostęp do ocen ich pełnoletnich dzieci. Wprowadzona jedynie zostanie instytucja sprzeciwu**, która pozwoli pełnoletniemu uczniowi na złożenie oświadczenia woli, którego skutkiem będzie zaprzestanie informowania przez szkołę lub placówkę oświatową rodziców pełnoletnich uczniów na temat, przede wszystkim, ocen i przygotowanych prac przez ich pełnoletnie dzieci.

10. Przyznanie nauczycielom, wychowawcom i innym pracownikom pedagogicznym statusu funkcjonariuszy publicznych.

Wnioskodawca ma bowiem na celu wzmocnić ich ochronę prawną. Z tego względu proponuje się rozszerzenie katalogu podmiotów będących funkcjonariuszami publicznymi zawartego w art. 115 § 13 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny o nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, poprzez dodanie w art. 115 § 13 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny przepisu pkt 11 w brzmieniu: „11) nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny zatrudniony w publicznym lub niepublicznym przedszkolu,

szkole lub placówce działającej na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe”.

Dzięki tej zmianie do nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w publicznym lub niepublicznym przedszkolu, szkole lub placówce działających na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe będą miały zastosowanie wszystkie regulacje dotyczące ochrony i odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych. W konsekwencji opisanej zmiany zostanie uchylony art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;

11. Zmiany w przepisach dotyczących frekwencji uczniów i usprawiedliwiania ich nieobecności.

W ocenie wnioskodawcy, próg 50% nieusprawiedliwionych nieobecności jest zbyt wysoki jako podstawa do uznania, że obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny lub obowiązek nauki nie jest wypełniany albo jako podstawa do nieklasyfikowania ucznia w sytuacji, gdy brak jest podstaw do ustalenia oceny śródrocznej lub rocznej. Z tego względu wnioskodawca planuje znowelizować treść art. 42 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe i wskazać, że poprzez niespełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć albo nieusprawiedliwioną nieobecność na co najmniej 50% dni zajęć w okresie jednego miesiąca, albo na co najmniej 25% dni zajęć w okresie całego roku szkolnego.

Zmiana granicy z 50% na 25% nieusprawiedliwionych nieobecności nastąpi też w przypadku klasyfikowania ucznia poprzez nowelizację art. 44k ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Według proponowanej zmiany nieklasyfikowanie ucznia z jednego, kilku albo wszystkich zajęć edukacyjnych będzie miało miejsce **w przypadku przekroczenia progu 25% nieobecności nieusprawiedliwionej** (bez możliwości zdawania egzaminu klasyfikacyjnego – art. 44k ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty zostanie uchylony) oraz będzie mogło nastąpić – jak dotychczas – jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej, tyle że powodem braku tych podstaw ma być nieobecność (w sumie) ucznia przekraczająca 25% (zamiast, jak dotychczas 50%) czasu przeznaczonego na te zajęcia w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja. W drugim przypadku uczeń będzie mógł zdawać, tak jak dotychczas, egzamin klasyfikacyjny w przypadku nieobecności usprawiedliwionej.

Wnioskodawca nie planuje jednak radykalnie zmieniać procedury usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach edukacyjnych, pozostawia tu szkołom i placówkom oświatowym swobodę, jedynie wskazując, że usprawiedliwienie nieobecności powinno zawierać jej

powód. Ustawodawca nie determinuje jednak ani terminów, ani zagadnień związanych z udokumentowaniem tychże powodów. Wszelkie te zagadnienia ustalą bowiem szkoły i placówki oświatowe w swoich statutach.

II. Informacja dotycząca rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych

W dniu 30 maja 2025 r. zostało podpisane przez Prezesa Rady Ministrów i opublikowane w Dzienniku Ustaw (poz. 702) *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.*

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia czyli 14 czerwca 2025 r. , z wyjątkiem § 1 pkt 2 lit. a (tabela stanowisk; Urzędy Pracy; stanowiska urzędnicze) , która wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2025 r.

Kwoty minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego określone w I. Tabeli w załączniku nr 3 do rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym rozporządzeniem, mają zastosowanie do wynagrodzeń należnych **od dnia 1 marca 2025 r.**

Warto przypomnieć, że w poprzednim projekcie miały mieć zastosowanie do wynagrodzeń należnych od dnia 1 stycznia 2025 r.

Co istotne od 1 marca 2025 r. (wyrównanie) minimalne wynagrodzenie za pracę będzie równe minimalnemu wynagrodzeniu zasadniczemu w I kategorii zaszeregowania i będzie wynosiło 4666,00 zł.

Konieczne będzie uzgodnienie przez Oddziały ZNP nowych załączników do Regulaminów Wynagradzania w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych.

W załączeniu :

- Rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.
- Uzasadnienie do uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2025 r. (III PZP 3/24),

Pozdrawiam,

Urszula Woźniak

Wiceprezes ZG ZNP